

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

บทบาทของหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ต่อนโยบายสาธารณะ

ผู้เขียน

นางสาวอัญมณี ปินใจ

ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์เอกกมล สายจันทร์

บทคัดย่อ

งานศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สถานภาพและพัฒนาการของหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ 2) วิเคราะห์บทบาทของหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ต่อนโยบายสาธารณะเกี่ยวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของรัฐ และ 3) วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่กับกลุ่มข้าราชการในคณะกรรมการร่วมภาคีรัฐบาลและเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ (กรอ.จังหวัดเชียงใหม่) และกลุ่มนักการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารที่มีอยู่แล้ว และจากการวิจัยภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้สัมภาษณ์ 9 กลุ่มคือ กลุ่มแรกประกอบด้วย คณะกรรมการ สมาชิก อดีตประธาน และเจ้าหน้าที่ของหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มที่สองคือ ข้าราชการใน กรอ.จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มที่สามคือ นักการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มที่สี่ประกอบด้วย นักวิชาการ สื่อมวลชน และนักธุรกิจทั่วไป จำนวนทั้งหมด 48 ท่าน สำหรับกรอบแนวคิดที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์ แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ และแนวคิดภาครัฐ – สังคม

โดยผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า 1) หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่มีสถานภาพเป็นกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มหนึ่ง โดยมีพัฒนาการในการเริ่มก่อตั้งจากการรวมกลุ่มกันของบรรดาพ่อค้านักธุรกิจ ในท้องถิ่น ซึ่งต่างมีวัตถุประสงค์ร่วมกันคือ ความต้องการให้หอการค้าทำหน้าที่ในการปกป้องพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ให้กับกลุ่มตนและท้องถิ่นสังคมส่วนรวม โดยในช่วงแรกได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากทางภาครัฐบาลให้มีการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2520 มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย พระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ.2509 มีข้อบังคับหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ได้กำหนดขึ้นเป็นกรอบในการบริหารงาน โดยมีการดำเนินงานในรูปแบบกรรมการ ซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกหอการค้า สำหรับการดำเนินงานของหอการค้านี้ ได้รับการ

สนับสนุนจากสมาชิก คณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ นักการเมือง และหน่วยงานภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นอย่างดี

2) นับตั้งแต่หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่เริ่มก่อตั้งขึ้นมาจนถึงปัจจุบันพบว่า บทบาทหลักของหอการค้าจะเป็นการให้บริการในด้านต่างๆแก่สมาชิกเป็นสำคัญ อาทิเช่น ด้านการให้คำแนะนำ และส่งเสริมเกี่ยวกับการค้า การลงทุน การเพิ่มพูนความรู้ทางเศรษฐกิจ การให้ความร่วมมือกับทางภาครัฐหรือภาคราชการ รวมทั้งการแสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศ

ส่วนบทบาทในการผลักดันต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะนั้น ยังพบว่า เป็นบทบาทรองหรือมีการแสดงออกค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทของกลุ่มธุรกิจในกลุ่มเดียวกันในต่างประเทศ โดยเฉพาะในยุโรป และบทบาทในด้านนี้โดยส่วนใหญ่จะเป็นการผลักดันนโยบายผ่านองค์กร กรอ.จังหวัดเชียงใหม่หรือนักการเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ไปสู่รัฐบาลมากกว่าเป็นการเคลื่อนไหวหรือดำเนินการด้วยตนเองโดยตรง ทั้งนี้เป็นเพราะ สมาชิกบางส่วนยังเห็นว่า มีกฎหมายพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. 2509 ในมาตรา 30 ซึ่งกำหนดไว้ว่า ห้ามมิให้หอการค้าดำเนินการในทางการเมืองกำกับอยู่ รวมทั้งเห็นว่า การผลักดันนโยบายสาธารณะผ่านช่องทาง กรอ. ยังเป็นวิธีการที่ทำให้เกิดผลได้

3) ลักษณะความสัมพันธ์ของหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่กับกลุ่มข้าราชการใน กรอ. จังหวัดเชียงใหม่ และกลุ่มนักการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นดังนี้

3.1) การที่หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่เป็นหนึ่งในองค์กรตัวแทนของภาคเอกชน และกลุ่มข้าราชการเป็นตัวแทนของภาครัฐบาลใน กรอ.จังหวัดเชียงใหม่ ก่อให้เกิดลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งมีผลดีต่อการดำเนินงานของหอการค้า

3.2) ในทำนองเดียวกัน การที่หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ได้ดำเนินงานผ่านช่องทางนักการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ส่งผลให้เกิดลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการแสวงหาความร่วมมือและสนับสนุนความต้องการของหอการค้า

Thesis Title Role of the Chiang Mai Chamber of Commerce Toward Public Policy

Author Miss Anyamane Pinjai

Degree Master of Arts (Political Science)

Thesis Advisor Lect. Ekamol Saichan

Abstract

This research has two major objectives: 1) to analyze the status and evolution of the Chiang Mai Chamber of Commerce, 2) to analyze the role of the Chamber on public policy regarding economic and social development, and 3) to analyze the relationship between the Chamber and civil servants and politicians in the group of The Chiang Mai Joint Public-Private Consultative Committee. (JPPCC.) Data were gathered from secondary sources, documents and by field survey through structured interviews. The interviewees consisted of nine different sub-groups. The first group comprised of the Chamber committee, members, ex-presidents and staff. The second was made up of civil servants groups in JPPCC in Chiang Mai. The third group involved politicians in Chiang Mai. The final group included academics, mass media and business people. The total number of interviewees was forty-eight. The frameworks used in this study were interest group, public policies and corporatism concepts.

Based on the research results it was found that:

1) Chiang Mai Chamber of Commerce has the status as an interest group. It developed from a group of local traders who had a similar objective: to use the Chamber to protect their benefit and the benefit of local communities. In the beginning the group was encouraged by the government to formally establish itself as a legal entity on August 24th 1977 following the law of the Chamber of Commerce B.E. 2509 (1966). The Chiang Mai Chamber of Commerce regulation was established to be used as a framework for administration. Administration was implemented

through a committee in which members were selected from Chamber members. For running activities, members, the committee and its staff, as well as governmental agencies, politicians and non-government organizations both national and international have strongly supported the Chamber.

2) Since its establishment, the Chiang Mai Chamber of Commerce has had a major role in giving varied services to its members, including giving advice and promoting trades, investment, economic knowledge, collaboration with government sectors, as well as seeking international cooperations.

Its role in advocating public policies, however, is not as dominant as the major role especially when compared to that of similar business organizations in other countries, in Europe in particular. The role in public policy advocacy mostly involves formulating policies for Chiang Mai 's JPPCC or Chiang Mai politicians to the central government rather than doing this directly by itself. This is because some members are aware of the Law of Chamber of Commerce, 1966, Article 30, which does not allow the organization to deal with politics. This is also due to the fact that advocating public policy through the JPPCC is profitable.

3) The nature of the relationships between the Chamber and civil servant groups in the JPPCC including politician groups in Chiang Mai are as follows:

3.1) Since the Chamber represents the private sectors and the civil servant groups represent in the Chiang Mai 's JPPCC, this situation creates the relationship between the two parties, both formal and informal which benefits the operation of the Chamber.

3.2) In a similar way, the Chamber implemented its work through politician channels both at the local and national levels. As a consequence both formal and informal relationships were established between the two parties. Led to cooperation and to meet the needs of the Chamber.